

176 II a) tr. zák. prohlašuje zákon krádež za zločin z vlastnosti pachatelovy, když hodnota věci odcizené přesahuje 50 Kč a pachatel byl již dvakráte pro krádež potrestán, ať byla krádež zločinem nebo přestupkem. Kvalifikačním důvodem zločinu je tu t. zv. druhá zpětnost; zpětným jest podle platného tr. zák. (§ 44 c) tr. zák.) pouze ten, kdo trest pro stejný trestný čin již utrpěl ať zcela (čís. 4329/16 sbírky bývalého nejvyššího soudu Vídeňského) nebo aspoň z části. Předpokladem pro použití kvalifikačního důvodu podle § 176 II a) tr. zák. tedy jest, že trest byl nejen dvakráte vysloven, t. j. že obžalovaný byl po dvakráte pravoplatně pro krádež odsouzen, nýbrž, že trest byl v obou případech skutečně vykonán. Nálezací soud praví jak ve výroku, tak v důvodech napadeného rozsudku, že byl obžalovaný pro krádež dvakráte potrestán, nepovšimnuv si, že v trestním lístku jest trest obžalovaného, zapsaný pod značkou spisovou U 265/23 okresního soudu ve Fulneku opatřen poznámkou »P. O.« a zamítnuv při hlavním přelíčení obhájcův návrh na vyžádání dotyčných spisů za účelem zjištění, že se obžalovaný osvědčil, — z toho důvodu, že prý soud těchto spisů k posouzení činu obžalovaného nepotřebuje. V důsledku tohoto svého nesprávného právního názoru nezjistil soud, zda si obžalovaný tresty uvedené v trestním lístku, zejména trest, k němuž byl podle tohoto lístku odsouzen toliko podmíněně, skutečně odpykal a jeví se odsouzení pro zločin krádeže podle § 176 II a) tr. zák. na podkladě rozsudkových zjištění právně pochybeným. Zrušovací soud opatřil si sice trestní spisy okresního soudu ve Fulneku, týkající se obou trestů obžalovaného, nemohl však v rámci svého zákonného oprávnění (§ 288 čís. 3 tr. ř.) učiniti v této příčině sám zjištění, ježto tu jde o zjištění skutkové, jež náleží toliko nálezacímu soudu. Bylo tudíž zmateční stížnosti v tomto směru vyhověti, napadený rozsudek, jenž co do sama odsouzení pro krádež dílem dokonanou, dílem nedokonanou zůstává v platnosti, co do zločinné kvalifikace podle § 176 II a) tr. zák., jakož i ve výroku o trestu a ve výrocích s ním souvisejících jako zmatečný zrušiti a podle § 288 čís. 3 tr. ř. dále uznati, jak se stalo.

Čís. 3085.

Pro otázku, v jakém vztahu musí býti činnost spoluvinníka a zejména návodce k nastalému trestně právnímu výsledku, by se mohlo mluvíti o trestné spoluvině nebo účasti ve smyslu § 5 tr. zák., je jediné rozhodno, že působení návodce na vůli pachatelovu bylo směrodatným pro činění pachatele. Nezáleží na tom, zda působení návodce bylo více nebo méně intenzivní; rozhodno je toliko, že čin by nebyl spáchán a trestný výsledek by nebyl nastal, kdyby návodce nebyl působil na vůli přímého pachatele, že tudíž v tomto smyslu je mezi výsledkem a činností návodcovou souvislost; ta je tu již i tehdy, když určitá osoba je někým třetím i jen všeobecně vybízena k trestnému činění v určitém směru.

(Rozh. ze dne 11. února 1928, Zm I 611/27.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu

v Praze ze dne 26. srpna 1927, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle §§ 5, 99 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost dovolává se pouze důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., neprovádí jej však z valné části po zákonu, nevycházejíc výlučně z rozsudkových zjištění, jak to dovolávaný hmotněprávní důvod zmatečnosti bezpodmínečně předpokládá. Skutečně provádí pak též čís. 10 § 281 tr. ř., dovolávajíc se odsouzení pro přestupek podle § 431 tr. zák. Stížnost zneuznává podstatu ustanovení § 5 tr. zák. Jde o otázku, v jakém vztahu musí býti činnost spoluvinníka a zejména návodce k nastalému trestně právnímu výsledku, by se mohlo mluvit o trestní spolupvině nebo účasti ve smyslu § 5 tr. zák. V tomto směru je jediné rozhodno, že působení návodce na pachatelovu vůli bylo směrodatným pro činění pachatele. Nezáleží na tom, zda působení návodce bylo více nebo méně intensivní. Rozhodno je toliko, že čin by nebyl spáchán, a trestný výsledek by nebyl nastal, kdyby návodce nebyl působil na vůli přímého pachatele, že je tudíž v tomto smyslu mezi výsledkem a návodcovou činností určitá souvislost. A takováto souvislost je tu podle ustálené judikatury již i tehdy, když určitá osoba je někým třetím i jen všeobecně vybízena k trestnému činění v určitém směru (sb. n. s. č. 1837). Plyne to z úvahy, že výzva nebo podněcování, jakmile byly jednou vysloveny, působí potud, dokud nebyly účinně odvolány. Za takovou výzvu a za trestné činy jí vyvolané je proto návodce zodpovědným, poněvadž činy ty byly vyvolány jeho intelektuelním působením a poněvadž odpovídají jeho vůli, projevené jeho návodem. S tohoto hlediska nemůže býti nejmenší pochybnosti o správnosti rozsudku. Rozsudkovými zjištěními je zjištěno a předpokládá to také nalézací soud, že jednání obžalovaného, záležející v tom, že podal S-ovi otevřený nůž se slovy: »Tu máš nůž a prožen je po K.« a pobízel ho, by je (V-ovu společnost) napíchl — je v příčinné souvislosti s následujícím na to počínáním S-ovým; neboť tento jen v důsledku popudu stěžovatelova vzal nabízený mu nůž, hnal se s ním, máje jej nastavený, za společností, pronásledoval ji na značnou vzdálenost a, když společnost utekla, hnal se za Josefou V-ovou. Ze zjištěného sběhu věci plyne, že trestný čin by nebyl S-ou spáchán, kdyby stěžovatel nebyl na jeho vůli působil a nepohnul ho tak ke zločinnému rozhodnutí a ke zločinné činnosti. I když S. jednal pak samostatně a z vlastního rozhodnutí a je za svůj čin též zodpovědný, mělo jeho jednání přece jen svůj vznik v návodu stěžovatelově a jeho jednání bylo jen výrazem a důsledkem téhož směru vůle, jaký měl podle přesvědčení soudu stěžovatel jako návodce. A že se stěžovatel dopustil téhož zločinu jako přímý pachatel, vyplývá z ustanovení § 5 tr. zák., jež v úvodních slovech zdůrazňuje, že se téhož zločinu dopouští nejen přímý pachatel, nýbrž i spoluvinník. Mínil-li stěžovatel, že zákonodárce rozumí v § 5 tr. zák. »nastrojením« přímou aktivní přípravu téhož celého činu, je rozsudkovými zjištěními plně vyhověno i tomuto požadavku stížnosti. Vždyť stěžovatel nejen výslovně naznačil, co má S. činiti (prohnati a napíchnouti řečené osoby), nýbrž dal mu i prostředek k tomu cíli vhodný, totiž

zbraň nebezpečnou a způsobitou k vážnému zranění a vraždě. S. se také podle návodu řídil, neboť se skutečně hnal za společností a, drže nůž nastavený, dával pronásledovaným najevo, že má namířeno proti jejich tělesné neporušenosti. Tím je odňata půda obraně, že stěžovatelu jednání neodpovídal čin na to následovavší a že na straně přímého pachatele šlo o vykročení z příkazu. Snaží-li se stížnost dokázati správnost svého dovozování i poukazem na to, že by stěžovatel byl beztrestným v tom případě, kdyby se byl S. přes návod nerozběhl za společností, nýbrž zůstal státi — je na omylu. Zapomíná, že by pak bylo věc uvažovati s hlediska § 9 tr. zák., jenž svou povahou není ničím jiným nežli návodem podle § 5 tr. zák., jenž zůstal bez výsledku. Bez úspěchu musí zůstat i další poukaz stížnosti, že se stěžovatel choval po té, když S-a zasáhl, již úplně trpně a nijak jeho činu nenapomáhal. Neboť jeho trestná zodpovědnost ve smyslu § 5 tr. zák. byla úplně založena již tím, čeho se dopustil a nebylo zapotřebí, by ještě při samém činu přímého pachatele nějak činně napomáhal. Na tvrzení stížnosti, že stěžovatel nemohl ani zabrániti provedení činu S-ova, zbytečno odpovídati, poněvadž je v příkrém rozporu s celým zjištěným jednáním stěžovatelovým, zvláště, když tento neprojevil ani slovem ani skutkem svůj nesouhlas s nápotomním počínáním S-ovým. Mínil-li posléze stížnost, že S. neměl a nemusil poslechnouti, má pravdu; poslechl-li však, musí stěžovatel za to zodpovídati. Všechny ostatní vývody zmateční stížnosti nejsou v pravdě ničím jiným nežli nepřipustným brojením proti přesvědčení soudcovskému, založeným na volném uvažování průvodů (§§ 258, 288 čís. 3 tr. ř.). To platí zejména o vývodech, jimiž naznačuje, že obžalovaný nemyslel věc vážně, že nemohl tušiti, že jeho výzvu bude S. bráti vážně, že obžalovaný nechtěl ani nezamýšlel S-u k činu přiměti a tomu podobné. Neboť vše to se přiči rozsudkovým zjištěním, stavem věci, tudíž po zákonu (§ 270 čís. 5 tr. ř.) odůvodněným a proto závazným. Činnost stěžovatelova neskladala se jen ze slov »prožeň je«; padají proto všechny závěry stížnosti opřené o tento předpoklad. Odsuzující rozsudek odpovídá stavu věci i zákonu, takže nemůže býti řeči o pouhém přestupku podle § 431 tr. zák. Zmateční stížnost bylo tudíž zavrhnouti jako bezdůvodnou.

Čís. 3086.

Podle § 335 tr. zák. jest trestnost opomenutí podmíněna tím, že ten, kdo se ho dopustil, porušil tím svou povinnost.

Neodvratitelné jednání a výlučné zavinění poškozeného ruší příčinnou souvislost mezi jednáním (opomenutím) pachatelovým a nastalým výsledkem (dotek elektrického drátu ze svévole a lehkomyšlnosti).

(Rozh. ze dne 11. února 1928, Zm II 367/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 17. května 1927, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., zrušil napadený